

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Fındık, Türkiye ekonomisi ve ihracatı açısından stratejik öneme sahip bir tarım ürünüdür. Dünya fındık üretiminin ve ihracatının yaklaşık yüzde 75'ini elinde bulundurmaktadır. Çiftçi Kayıt Sistemine göre 43 ilde, 7 milyon dönüm alanda yaklaşık 502 bin çiftçi tarafından fındık üretimi yapılmakta, iklim şartlarına göre 400 bin ile 700 bin ton arasında bir üretim gerçekleştirilmektedir. Başta Ordu, Giresun, Trabzon ve Artvin olmak üzere illerimizin ekonomisinde, sosyo-kültürel yaşamında fındık başrol oynamakta, dolaylı ve dolaysız 8 milyon kişi geçimini fındıktan sağlamaktadır. Tarımsal ihracat yoluyla en fazla döviz geliri sağlayan tarım ürünüdür. Türkiye, 2014'de 2,3 milyar dolar, 2015'de 3 milyar dolar ihracat geliri elde etmiştir.

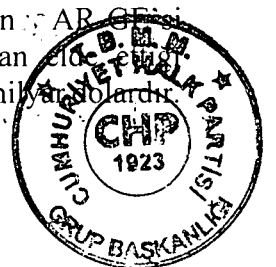
2009 yılında "Yeni Fındık Stratejisi" ile fındık serbest piyasa koşullarına bırakılmış, yıllar içerisinde fiyat sürekli dalgalı bir seyir takip etmiş ve istikrarsızlık yaşamıştır. Fiskobirlik'in de tamamen etkisiz kalmasıyla fındık piyasası tüccar ve aracılardan eline geçmiştir. Özellikle son iki yıldır fiyatta yaşanan dalgalanmalar fındıkta serbest piyasa koşullarının işlemediğini ortaya koymuştur.

Türkiye'nin fındık rekoltesi ortalama 600 bin ton civarındadır. Her yıl çeşitli kurumlar tarafından rekolte açıklanmakta bu da bir çok spekülasyona yol açmakta iken 2016 yılında rekoltenin tek elden açıklanacağı duyurulmuştur. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından geçen yıl 468 bin ton olarak açıklanan rekolte, 420 bin ton olarak revize edilmiş ancak üretim bunun altında gerçekleşmiştir. Serbest piyasa koşullarına göre arzın düşük talebin yüksek olduğu şartlarda beklenen fiyat artışı gerçekleşmemiş, aksine 2016 sezonunda 12,5 lira seviyelerinden başlayan fiyat 9 lira seviyelerine gerilemiştir. Üreticinin mağduriyeti karşısında Devletin müdahalesi gelmiş, Nisan ayında TMO fındık alımına başlamıştır.

Fındıkta her zaman stoklu bir üretim söz konusudur. Bunun nedeni nitelikli bir tarım politikası olmamasıdır. Stok fazla olunca ihracatta sıkıntılar baş göstermekte, tüccarlar fiyatları düşürmeye başlamaktadırlar. Fındıkta yabancı bir firmanın tekelleşmesine göz yumulmuştur. Türkiye'deki en büyük fındık alıcısı 2015 yılı içinde İtalyan bir firma tarafından satın alınmıştır. Fiyatı ve alım koşullarını artık bu firma belirlemektedir.

Fındık bahçeleri yaşlanmış ve ekonomik ömrünü tamamlamıştır. Üretici ürününün karşılığını alamadığı için, tekniğine uygun üretim ve bakım yapamamakta, hastalıklarla ve zararlılarla mücadele edememektedir. Verim ve kalite her geçen yıl düşmektedir. FAO'nun verilerine göre; Türkiye'de fındık verimi dekara ortalama 90 kg. iken, (ki, BÜGEM'in verilerine göre 80 kg.) ABD'de 364, Gürcistan'da 249, İtalya'da 157 ve İspanya'da 111 kg. dır. Türkiye'de 130 ton, dünya da ise fındık tüketimi 1 milyon tonlara çıkmışken, verimin düşmesi Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki rekabet gücünü hızla azaltmaktadır.

Fındığa verilen tarım desteği ürün odaklı değildir. Fındığın AR-GE'si oluşturulamamıştır. İnovasyon yatırımları yapılmamıştır. Türkiye'nin fındıktan elde ettiği ihracat geliri 3 milyar dolar iken, fındığı işleyen ülkelerin ihracat gelirleri 12-13 milyar dolardır. Lisanslı depoculuk ve ürün borsacılığı hayata geçirilememiştir.

Fındık üretiminin, ticaretinin, ihracatının düzenlenmesi ve denetleme kurumunun oluşturulması için yeni bir Fındık Kanununun çıkarılması gerekmektedir. Fındık kendi haline bırakılamayacak kadar kıymetli bir tarım ürünüdür.

Bu nedenlerle; fındığın üretim aşamasından başlamak üzere, üreticinin ve sektörün sorunlarının belirlenmesi, verim ve kalite düşüklüğü ile fiyat istikrarsızlığı sebeplerinin, fındık sektöründe yaşanan tekelleşmenin araştırılması, gerekli tedbirlerin alınması ve kalıcı çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Gaye USLUER, Ayvalık
Eskişehir Mv.
Zurur Bursa Mv.

Haydar AKAR

Keçiören
Deniz Sarıhan
ANK.MV.

Murhayret Altay Kayınpolu
Bursa Mv.

M. Hüsnü Bozkurt
Konya Mv.

Onursal ADİGÜZEL
İstanbul

Bülent ÖZ
Gaziantep

Okan Gayteruoğlu
Edirne Mv.

Vefatullah Turpucu
2019. müctahid
AKYILDIZ
Sivas Mv.

AHMET AKIN
BALIKESİR

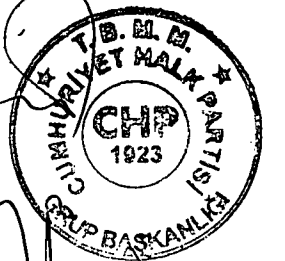
Seyit TORUN
Ordu Milletvekili

Mustafa Ali BAZDA
İzmir Mv.

Erdoğan Bircan
Edirne Mv.

Bolat YERLİBEKTOĞLU
Giresun Mv.

Karim Arslan,
Denizli

Okan Gayteruoğlu
Edirne Mv.

1259. Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi

